

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
по організації самостійної роботи з дисципліни
“ ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕКРЕАЦІЙНО – ТУРИСТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ”

Одеса - 2010

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
по організації самостійної роботи студентів
з дисципліни “ ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕКРЕАЦІЙНО –
ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ”

Спеціальність – Екологія та охорона навколишнього середовища

Спеціалізація - екологія курортного та рекреаційного господарства

Затверджено
на засіданні методичної комісії
природоохоронного факультету

Протокол № 9 від 17.05. 2010 р.

Одеса - 2010

Методичні вказівки по організації самостійної роботи магістрів 5 курсу, денної форми навчання з дисципліни “ **Екологічні аспекти рекреаційно – туристичної діяльності** ”. Спеціальність – “Екологія та охорона навколишнього середовища”, спеціалізація - „Екологія рекреаційного та курортного господарства”. / Укладач: доц., к.г.н. Ільїна В.Г. – Одеса: ОДЕКУ, 2010. – 20 с.

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Курс “ Екологічні аспекти рекреаційно-туристичної діяльності ” належить до циклу природно-наукових (фундаментальних) дисциплін.

Метою вивчення дисципліни є засвоєння базових понять рекреаційно-туристичної діяльності, лікувально - біологічні аспекти рекреаційної діяльності, рекреаційні потреби, їх функції, рекреаційна система, її види, територіально – рекреаційні системи (TRC), висвітлення її соціально-економічної сутності, значення для національної економіки України та окремих регіонів, вивчення теоретичних і практичних аспектів використання природно-ресурсного потенціалу територій і акваторій для еколого - туристичної діяльності, історія курортної справи – створення курортів та розвитку курортології в світі та на території держав СНД, України.

Завданнями, що мають бути вирішені у процесі вивчення дисципліни є :

- ознайомлення студентів з основною термінологією у галузі рекреаційно - туристичної діяльності;
- знання історії розвитку рекреації та туризму;
- засвоєння основних підходів до організації та державного регулювання рекреаційно-туристичної діяльності;
- опанування структурно-логічного зв'язку між даним курсом та іншими спеціальними дисциплінами;
- знання чинного законодавства України у даній сфері діяльності;
- знання основних характеристик рекреаційно - туристичних ресурсів ;
- знання світових і державних рекреаційно-туристичних ресурсів;
- знання негативних наслідків розвитку рекреаційно-туристичної діяльності;
- знання принципів організації рекреаційно-туристичної діяльності.

Вивчення курсу “ Екологічні аспекти рекреаційно-туристичної діяльності ” базується на знаннях, отриманих з таких фундаментальних навчальних дисциплін, як “Біологія”, “Моніторинг довкілля”, „Екологія міських систем ”, “ Ландшафтна екологія”, “Оцінка техногенного впливу на геологічне середовище” та ін.

Для засвоєння дисципліни “ Екологічні аспекти рекреаційно-туристичної діяльності ” студенти повинні володіти такими основними поняттями з курсу “Біологія”:

- принципи систематики живих організмів;
- особливості функціонування рослин, тварин, мікроорганізмів;
- взаємовідношення між складовими угруповань (біоценозів);
- взаємовідношення між живими організмами і середовищем їх мешкання;
- фактори еволюції живих організмів.

З курсу „ Моніторинг довкілля” студенти повинні володіти такими питаннями:

- спостереження за важкими металами у ґрунтовому покриві;
- спостереження за радіонуклідами у ґрунтовому покриві;
- хіміко – аналітичні спостереження;
- біомоніторинг навколишнього середовища.

З курсу „ Екологія міських систем ” студенти повинні володіти такими питаннями:

- основні градоутворюючі фактори;
- основні складові міських систем;
- вплив антропогенної діяльності на існування міських систем .

З курсу „ Оцінка техногенного впливу на геологічне середовище ” студенти повинні володіти такими питаннями:

- еколого – геологічна оцінка територій;
- фактори впливу на стан НС;
- екологічна експертиза.

Курс „ Екологічні аспекти рекреаційно-туристичної діяльності ” є підґрунтям для подальшого вивчення такої дисципліни як “Організація туристичної діяльності” та ін.

Головною формою організації вивчення дисципліни “ Екологічні аспекти рекреаційно-туристичної діяльності ” є самостійна робота над програмою курсу, лекції та семінарські заняття. Основною формою контролю засвоєння знань є модульний знань студентів у вигляді контрольних робіт.

Після освоєння цієї дисципліни студенти повинні *знати*:

а) нормативну (базову) частину дисципліни: основні поняття та терміни ; поняття „стійкість природних комплексів до рекреаційних навантажень”, „рекреаційна дегресія”, „рекреаційне навантаження”, групи суспільних функцій рекреаційної діяльності, бальнеологічні фактори, ландшафтно-рослинні ресурси, гідрологічні умови, орфографія, ґрунти, інженерно-геологічні явища, санітарно-гігієнічна ситуація, естетичний фактор, які стимулюють або лімітують організацію рекреаційної діяльності, принципи класифікації туризму, основні рекреаційні ресурси Одеського регіону, їх характеристика: клімат, мінеральні води, лікувальні грязі, морське узбережжя, вплив господарської діяльності на їх сучасний стан, кліматичні курорти, їх фактори, класифікація та географія кліматичних курортів.

б) варіативну частину дисципліну: стратегічні основи розвитку рекреаційно – туристичної діяльності; державні інструменти стратегії розвитку рекреаційно – туристичної діяльності; наукове забезпечення розвитку рекреаційно – туристичної діяльності, удосконалювання системи підготовки кадрів для туризму, географія мінеральних вод та особливості

їх використання, чинне законодавство України щодо затвердження запасів мінвод та отримання ліцензій на право експлуатації родовищ. .

Студенти повинні *вміти*: виконувати розрахунок навантаження на туристичні та рекреаційні об'єкти, застосовувати базові екологічні знання при виконанні екологічних досліджень, розробляти заходи по оптимізації природокористування, оцінювати негативний вплив на навколишнє середовище від рекреаційно – туристичної діяльності.

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Лобода М.В., Бабов К.Д., Нікіпелова О.М., Новодран О.В. Проблеми термінологічної визначеності у сфері понять „природні лікувальні ресурси” та деякі завдання нового природоохоронного законопроекту // Мінеральні ресурси України, 2005. - № 4. – С. 37-39.
2. Курортология и физиотерапия // в 2-х томах, М.: Медицина, 1985.
3. Зуев Е.Т., Фомин Г.С. Питъевая минеральная вода. Требования мировых и европейских стандартов к качеству и безопасности. М.: «Протектор», 2003.- 320 с.
4. Теоретические основы рекреационной географии. –М.: Наука, 1975.
5. Царфис П. Г. Рекреационная география СССР/ Курортологические аспекты. – М.: Мысль, 1979.
6. Царфис П. Г. География природных лечебных богатств. –М.: 1986.
7. Никипелова Е.М. Антропогенное воздействие тяжелых металлов на грязевые месторождения и методы их определения. – К.: Об-во «Знание» УкрССР, 1990. – 19 с.
8. Використання кліматичних факторів в комплексі санаторно-курортного лікування / За ред. Л.І. Фісенко. – К.: Купріянова, 2005. – 256 с.
9. Курортні ресурси України / За ред. М.В. Лободи. – К.: Тамед, 1999. –
10. Основи курортології / За ред. М.В. Лободи, Е.О. Колесника. – К.: Купріянова, 2003
11. Закон України „Про туризм” (1995, №324/95-ВР); Про внесення змін до Закону України „Про туризм” від 18.11.2003 №1282-IV.
12. Сафранов Т.А., Полетаева Л.Н. Экологические аспекты использования оздоровительно-рекреационного потенциала. - Мат. Межд. симпозиума “Устойчивое развитие туризма на

- Чорноморськом побережжє”. - Одеса: ОЦНТЭИ, 2001. – С. 112-126.
13. Сафранов Т.А. Проблема екологізації туристическої діяльності. Мат. Межд. симпозиума “Устойчивое развитие туризма на Черноморском побережье”. - Одеса: ОЦНТЭПИ, 2003. – С. 226-230.
 14. Туризм на порозі ХХІ століття: освіта, культура, екологія. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (19 – 20 жовтня 1999 р.) м. Київ. – К.: Вид-во „КІТЕП”, 1999. – 268 с.
 15. Русева К.И., Русев И.Т., Русева Т.Д. Состояние и перспективы развития экологического туризма в Одесской области // Устойчивое развитие туризма на Черноморском побережье: сборник материалов симпозиума. – Одеса: ОЦНТЭИ, 2002. – С. 169-171.
 16. Русев И.Т., Русева Т.Д. Концепция развития экологического туризма в Украинском Причерноморье // Устойчивое развитие туризма на Черноморском побережье. – Одеса: ОЦНТЭИ, 2001. – С. 85-101
 17. Курорты / Энциклопедический словарь/ гл. ред. Е.И. Чазова. – М.: Советская энциклопедия, 1983. – 592 с.

Додаткова література

1. Русев И.Т., Русева Т.Д. Экологическое образование и просвещение на экологических тропах // Устойчивое развитие туризма на Черноморском побережье: сборник материалов симпозиума. – Одеса: ОЦНТЭИ, 2002. – С.165-169.
2. Щербина О.А. Экономико-математические модели развития и размещения рекреационных систем // Экономика и математические методы. – 1982. - №2. – С. 344 - 355.
3. Костюшин В.А. Воздействие рекреации на живую природу. // НэцУ, Институт зоологии им. И.И. Шмальгаузена. - Киев, 1997. – 41 с.
4. Сальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
5. Національна доповідь України про гармонізацію життєдіяльності суспільства в навколишньому природному середовищі. Спеціальне видання до 5-ої Загальноєвропейської конференції міністрів навколишнього середовища “Навколишнє середовище для Європи”. – Київ, 2003.

6. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 231-р “Про схвалення “Концепцію розвитку санаторно-курортної галузі”. – Київ, 2003.
7. Ситник К.М., Андрієнко Т.Л. Екологічний туризм – проблеми та перспективи // Устойчивое развитие туризма на Черноморском побережье. – Одеса: ОЦНТЭИ, 2002. - С.428-430.
8. Бокша В.Г., Богуцкий Б. В. Медицинская климатология и климатотерапия. – К.: Здоров’я .- 1980.-262 с.
9. Минеральные воды Украины (фасованные лечебные и лечебно-столовые) Справочник под ред. проф. Бабова К.Д., проф. Лободы М.В., в.н.с. Никипеловой Е.М., изд. второе, перераб. и дополн., Дрогобыч: спец. вид. «Юнеско-соціо», 2003. – 114 с.

Перелік тем лекційного курсу

Змістовний лекційний модуль 1 - Основні поняття щодо рекреації. Медико - біологічні аспекти.

Тема 1. Основні поняття щодо рекреації, рекреаційної діяльності, рекреаційних ресурсів.

- 1.1 Рекреаційні потреби, їх функції. Рекреалогія.
- 1.2 Рекреаційна система, її види.
- 1.3 Територіально – рекреаційні системи (ТРС), їх функціональна типологія.

Тема 2. Медико - біологічні аспекти рекреаційної діяльності.

- 2.1 Нерівномірність у розподілі рекреаційних територій.
- 2.2 Три аспекти оцінки природних умов

На аудиторні (лекційні) заняття – 6 години, на самостійну роботу студента – 4 години.

Змістовний лекційний модуль 2 – Рекреаційні ресурси та розвиток курортології . Основні напрями рішення рекреаційних проблем.

Тема 3. Геліотерапія. Основний діючий фактор.

- 3.1 Ультрафіолетова радіація (УФР), механізм впливу на організм людини.
- 3.2 Види сонячних ванн, режими їх дозування. Протипоказання до застосування геліотерапії

Тема 4. Аеротерапія, види.

- 4.1 Фізіологічна дія.
- 4.2 Дозування повітряних ванн.
- 4.3 Медичні показання до використання повітряних ванн..

4.4 Галасотерапія, фізіологічні дії на організм людини.

Тема 5 Основні положення Закону України „Про курорти”.

На аудиторні (лекційні) заняття – 4 години, на самостійну роботу студента – 4 години.

Тема 6 Рекреаційні ресурси та розвиток курортології в м. Одеса.

6.1 Перспективи рекреаційного природокористування у м. Одеса.

6.2 Основні напрями рішення рекреаційних проблем

Змістовний лекційний модуль 3 - Основні етапи, поняття та ресурси екологічного туризму .

Тема 7. Основні етапи становлення екотуризму.

7.1 Стислий огляд розвитку туризму.

7.2 Світовий досвід розвитку екологічного туризму.

Тема 8. Основні поняття рекреаційної географії .

8.1 Еволюція понять і визначень у сфері екологічного туризму.

8.2 Принципи сталого розвитку туризму..

Тема 9. Класифікаційні ознаки туризму.

9.1 Ознаки класифікації туризму.

9.2 Агротуризм (зелений туризм).

9.3 Екологічний туризм.

Тема 10. Ресурси екологічного туризму.

10.1 Заповідні території - ресурси екотуризму.

10.2 Етика і основні заповіді екотуризму.

10.3 Екологічна освіта і виховання за допомогою еколого-туристичної діяльності.

Тема 11 Наслідки рекреаційно-туристичної діяльності.

11.1 Вплив еколого-туристичної діяльності на рослинність.

11.1 Вплив еколого-туристичної діяльності на тварин.

11.3 Управління процесами впливу на стан довкілля, суспільство й економіку.

Змістовний лекційний модуль 4 - Основні передумови організації та розвитку екологічного туризму в Україні

Тема 12 Передумови для організації і виконання екотурів

12.1 Визначення цільових груп

12.2 Критерії якості туристських об'єктів

12.3 Охорона природних і культурно-історичних ресурсів

Тема 13 Основи розвитку екологічного туризму в Україні.

13.1 Передумови розвитку екотуризму в Україні .

13.2 Стратегічні основи розвитку екотуризму.

- 13.3 Наукове забезпечення розвитку екотуризму.
13.4 Удосконалювання системи підготовки кадрів для екотуризму.
13.5 Екотуризм - сприятлива можливість для Азово-Чорноморського регіону України .

2 ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПО ВИВЧЕННЮ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

При вивченні *теми 1* „ Основні поняття щодо рекреації, рекреаційної діяльності, рекреаційних ресурсів” студенти повинні знати матеріал з навчальних посібників [5, с. 12-56 ; 6, с. 106-123; 8, с. 61-78; 9, с. 25-41]. Додатковий матеріал для вивчення теми міститься в додаткових навчальних посібниках [3, с. 30-34; 4, с. 30 - 36].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 1

1. Поняття рекреації, рекреаційної діяльності, рекреаційних ресурсів.
2. Поняття про рекреаційні потреби.
3. Функції рекреаційної діяльності.
4. Територіально-рекреаційні системи, їх функції.
5. Основні типи територіально-рекреаційних систем.

При вивченні *теми 2* “ Медико-біологічні аспекти рекреаційної діяльності. ” студенти повинні досконально знати відповідні розділи навчальних посібників [7, с. 35-26; 3, с. 10-50; 6, с. 17-23]; звернути увагу на нерівномірність у розподілі рекреаційних територій та аспекти оцінки природних умов. Додатковий матеріал для вивчення теми 2 міститься в посібниках [2, с. 13-47, 57-87; 10, с. 57-99; та ін.].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 2

1. Основні задачі рекреаційної географії.
2. Три аспекти оцінки природних умов (технологічний, психологічний та фізіологічний).
3. Роль природних факторів у медико - біологічних аспектах рекреаційної діяльності.
4. Основні етапи при медико-географічному прогнозуванні розвитку нового економічного району.

Для засвоєння *теми 3* “ Геліотерапія. Основний діючий фактор ” студентам треба вивчити матеріал із навчальних посібників [2, с. 89-105; 5, с. 28-58; 4, 13-14]; крім того, особливу увагу слід звернути на

ультрафіолетову радіацію (УФР), механізм впливу на організм людини та види сонячних ванн, режими їх дозування, протипоказання до застосування геліотерапії . Додатковий матеріал для вивчення теми 3 міститься у посібнику [7, с. 48-83].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 3

1. Геліотерапія. Основний діючий фактор.
2. Історія розвитку геліотерапії.
3. Складові частини сонячного опромінювання.
4. Районування території за ступенем активності УФР.
5. Термічна дія сонячного випромінювання.
6. Фотохімічна дія сонячного випромінювання.
7. Позитивні та негативні сторони дії УФ- випромінювання на організм людини.
8. Захисні та пристосувальні реакції організму при УФ- опроміненні.
9. Дозування УФ- опромінення та режими сонячних опромінь.
10. Показання та протипоказання для використання геліотерапії.

При вивченні **теми 4** “ Аеротерапія, її види ” студентам треба вивчити матеріал із навчальних посібників [1, с. 19-55; 3, с.113-152]. Особливу увагу слід звернути на фізіологічну дію, дозування повітряних ванн, медичні показання до використання повітряних ванн, таласотерапію та фізіологічну дію на організм людини. [4, т. 1, с. 135-158].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 4

1. Аеротерапія, види.
2. Фізіологічна дія фізіотерапія.
3. Дозування повітряних ванн.
4. Медичні показання до використання повітряних ванн.

Для засвоєння **теми 5** “ Основні положення Закону України „Про курорти” студенти мають знати матеріал із навчальних посібників [11, с. 67-71; 4, с. 136-164]. Додатковий матеріал для вивчення теми 5 міститься в окремих розділах посібників [10, с. 68-86].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу за темою 5

1. Документ, в якому вперше пропонується установа округу гірничо-санітарної охорони.
2. Зміст Розділу VI Закону України „Про курорти”.

3. Порядок встановлення меж та режиму округів і зон санітарної (гірничо-санітарної) охорони курортів.

4. Основні положення ст. 31 Закону „Перша зона (зона суворого режиму)”.

5. Основні положення ст. 32 Закону „Друга зона (зона обмежень)”.

6. Основні положення Закону „Третя зона (зона спостережень)”.

7. Проблеми охорони водопунктів від виснаження та забруднення .

При вивченні **теми 6** “ Рекреаційні ресурси та розвиток курортології в м. Одеса ” студенти повинні проробити і засвоїти матеріал із посібників [8, с. 91-100; 10, с. 56-82], звернувши увагу на перспективи рекреаційного природокористування у м. Одеса та основні напрями рішення рекреаційних проблем. Додатковий матеріал для вивчення теми 6 можна знайти у посібниках [9, с. 57-91].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу **теми 6**

1. Лікувальний профіль санаторно-курортних установ м.Одеси..
2. Які водні об'єкти м.Одеса відносяться до лікувальних згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 11.11.1996 р. № 1499.
3. Одеські приморські курорти.
4. Характеристика клімату м.Одеса.
5. Яка мінеральна вода м.Одеса першою стала використовуватися у лікувальній практиці.
6. По яких родовищах мінеральних вод м.Одеса затверджено запаси.
7. Перспективність використання бюветних вод.
8. Грязьові лимани м.Одеса.
9. Характеристика морського узбережжя.
10. Роль мінеральних вод у розвитку курортно-рекреаційного господарства.
11. Основні напрями рішення екологічних проблем рекреації в м.Одеса.

При вивченні **теми 7** “ Основні етапи становлення екотуризму ” студенти повинні знати матеріал з навчальних посібників [12, с. 42-73; 13, с. 43-68; 16, с. 122-156], звернувши увагу на огляд розвитку туризму та світовий досвід розвитку екологічного туризму. Додатковий матеріал для вивчення теми 7 можна знайти у посібниках [17, с. 92-143].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу **теми 7**

1. Коли і як почався розвиток масового туризму?
2. Які тенденції розвитку сучасного туризму?
3. Які передумови становлення екологічного туризму?
4. У чому полягає зв'язок між туризмом, суспільством і станом довкілля?

При вивченні **теми 8** “ Основні поняття рекреаційної географії ” студенти повинні знати матеріал з навчальних посібників [12, с. 51-61; 14, с. 54-85]. Додатковий матеріал для вивчення теми 8 можна знайти в деяких розділах посібників [15, с. 38-60 ; 16, с. 94-97].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу теми 8

1. Що таке вільний час і відпочинок?
2. Що таке рекреація, рекреаційна діяльність і рекреаційні ресурси?
3. Наведіть визначення поняття “туризм”.
4. Наведіть еволюцію визначення „екологічний туризм”.
5. Які задачі Міжнародного року екотуризму?
6. Які принципи і специфічні особливості екотуризму?
7. Які ви знаєте принципи сталого розвитку туризму?

При вивченні **теми 9** “ Класифікаційні ознаки туризму” студенти повинні знати матеріал з навчальних посібників [12,с. 51-80; 14, с. 50-61]. Додатковий матеріал для вивчення теми 9 можна знайти в окремих розділах [14, с. 99-101].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу теми 9

1. Які основні тлумачення термінів “туризм” і “турист”?
2. Які основні ознаки класифікації туризму?
3. Що таке агро туризм (зелений туризм)?
4. Які відомі вам трактування екологічного туризму?
5. Які основні типи і ознаки екотуризму?

При вивченні **теми 10** “ Ресурси екологічного туризму” студенти повинні знати матеріал з навчальних посібників [12,с. 51-80; 14, с. 50-61]. Додатковий матеріал для вивчення теми 10 можна знайти в окремих розділах посібників [15, с. 19-101].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу теми 10

1. Назвіть основні складові ресурсів екотуризму.
2. Які основні елементи включає європейська екологічна мережа?
3. Чому заповідні території включають найголовніші ресурси екотуризму?
4. Які ключові принципи покладено у розвиток екотуризму на заповідних природних територіях ?
5. У чому полягають основні етичні заповіді екотуризму?

6. Які існують принципи використання екоцентрів для екологічної освіти і виховання?
7. Які принципи покладено у використання екологічних стежин для екологічної освіти і виховання?

При вивченні **теми 11** “ Наслідки рекреаційно-туристичної діяльності” студенти повинні знати матеріал з навчальних посібників [12,с. 51-80; 14, с. 50-61]. Додатковий матеріал для вивчення теми 11 можна знайти в окремих розділах посібниках [17, с. 49-87].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу теми 11

1. Назвіть негативні впливи розвитку екологічного туризму на стан довкілля?
2. У чому полягає негативний вплив еколого - туристичної діяльності на рослинний покрив ?
2. У чому полягає негативний вплив еколого- туристичної діяльності на тваринний світ ?
4. Які найважливіші аспекти взаємин туризму і навколишнього середовища?
5. Які існують специфічні міри контролю за процесами впливу на навколишнє середовище?

При вивченні **теми 12** “ Передумови для організації і виконання екотурів ” студенти повинні знати матеріал з навчальних посібників [10,с. 51-80; 14, с. 50-61]. Додатковий матеріал для вивчення теми 12 можна знайти в окремих розділах посібника [14, с. 32-57].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу теми 12

1. Які основні передумови розвитку екотуризму існують в Україні?
2. Які існують стратегічні основи розвитку екотуризму?
3. Які існують державні інструменти стратегії розвитку туризму?
4. Чому екотуризм досі не приносить очікуваного прибутку в Україні?
5. Які існують принципи наукового забезпечення екотуризму?
6. Які є шляхи удосконалювання системи підготовки кадрів для екотуризму?

При вивченні **теми 13** “ Основи розвитку екологічного туризму в Україні ” студенти повинні знати матеріал з навчальних посібників [6,с.

21-65; 12, 6, с. 40-61]. Додатковий матеріал для вивчення теми 13 можна знайти в окремих розділах посібника [10, с. 22-51].

Питання для самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу теми 13

1. Які існують передумови для розвитку екотуризму в Азово-Чорноморському регіоні України?
2. Чому водно-болотні угіддя Азово-Чорноморського регіону України вважаються унікальними ресурсами для розвитку екотуризму?

3 ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Головною формою організації вивчення дисципліни “ Екологічні аспекти рекреаційно – туристичної діяльності” є самостійна робота над програмою курсу, програмні лекції та семінарські заняття.

Основною формою контролю засвоєння знань є контрольні роботи, які дозволяють визначати рейтинг студента.

Контрольні роботи складаються з питань самоконтролю при вивченні теоретичного матеріалу з усіх тем, що входять до відповідного модуля.

Кваліфікаційні вимоги до студентів, які вивчають курс “ Екологічні аспекти рекреаційно – туристичної діяльності ” – володіти знаннями, уміннями і навичками з основних модулів.

До модулів відносяться:

- у теоретичному курсі – окремі розділи;
- у практичних (семінарських) заняттях – узагальнені теми занять.

Зі змістовного теоретичного модуля №1 „Основні поняття щодо рекреації. Медико- біологічні аспекти ” студент повинен дати письмові відповіді по одному із 5 варіантів. Кожен варіант містить 2 питання типу: 1) Основні задачі рекреаційної географії 2) Основні типи територіально-рекреаційних систем. Кожна повна правильна відповідь оцінюється максимально в 5 балів. Максимальна кількість балів по модулю №1 складає 10 балів.

Зі змістовного теоретичного модуля №2 „Рекреаційні ресурси та розвиток курортології . Основні напрями рішення рекреаційних проблем ” студент також повинен дати письмові відповіді по одному із 5 варіантів. Кожен варіант також містить 4 питання типу: 1) Геліотерапія. Основний діючий фактор.2) Захисні та пристосувальні реакції організму при УФ-опроміненні.3) Аеротерапія, види. 4) Основні етапи розвитку курортології

в Росії.

Кожна повна правильна відповідь також оцінюється максимально в 4 бали, а максимальна кількість балів по модулю №2 складає 20 балів.

Зі змістовного теоретичного модуля №3 „ Основні етапи, поняття та ресурси екологічного туризму ” студент повинен дати письмові відповіді по одному із 5 варіантів. Кожен варіант містить 4 питання типу: 1) Назвіть основні складові ресурсів екотуризму. 2) Які принципи покладено у використання екологічних стежин для екологічної освіти і виховання. 3) У чому полягає негативний вплив еколого-туристичної діяльності на тваринний світ. 4) Які найважливіші аспекти взаємин туризму і навколишнього середовища . Кожна повна правильна відповідь оцінюється максимально в 4 бали. Максимальна кількість балів по модулю №3 становить 20 балів.

Зі змістовного теоретичного модуля №4 „ Основні передумови організації та розвитку екологічного туризму в Україні ” студент повинен дати письмові відповіді по одному із 5 варіантів. Кожен варіант містить 2 питання типу: 1) Які показники якості туристських об'єктів.2) Перелічить основні положення щодо захисту довкілля і культурно-історичних об'єктів під впливом туристської діяльності. Кожна повна правильна відповідь оцінюється максимально в 5 балів. Максимальна кількість балів по модулю №4 складає 10 балів.

Зі змістовного практичного модуля №1 „ Основи рекреаційної діяльності ” студенти виконують письмову домашню роботу, де дають розширену характеристику рекреаційних ресурсів та розкривають медико – біологічні аспекти з використанням як основної, так і додаткової літератури. Виконання письмової домашньої роботи оцінюється в 10 балів (максимально). Крім того, за активну участь в семінарських заняттях за темою практичного модуля №1 студент має можливість отримати до 5 балів. Таким чином, загальна оцінка виконання практичного модуля №1 складає 15 балів.

Зі змістовного практичного модуля №2 „ Пріоритетні напрями розвитку рекреаційної діяльності ” студенти також виконують письмову домашню роботу, де розкривають сучасний стан, проблеми збереження та перспективи розвитку оздоровчих і рекреаційних територій України. Виконання письмової домашньої роботи оцінюється в 10 балів (максимально). Крім того, за активну участь в семінарських заняттях за темою практичного модуля №2 студент має можливість отримати до 5 балів. Таким чином, загальна оцінка виконання практичного модуля №2 складає 15 балів.

Зі змістовного практичного модуля №3 „ Основні етапи та поняття екотуризму ” студенти виконують письмову домашню роботу, де дають характеристику ресурсів екологічного туризму та розкривають його наслідки з використанням як основної, так і додаткової літератури.

Виконання письмової домашньої роботи оцінюється в 10 балів (максимально). Крім того, за активну участь в семінарських заняттях за темою змістовного практичного модуля №3 студент має можливість отримати до 5 балів. Таким чином, загальна оцінка виконання практичного модуля №1 складає 15 балів.

Зі змістовного практичного модуля №4 „ Розвиток екологічного туризму в Україні ” студенти також виконують письмову домашню роботу, де розкривають сучасний стан, проблеми збереження та перспективи розвитку оздоровчих і рекреаційних територій України. Виконання письмової домашньої роботи оцінюється в 10 балів (максимально). Крім того, за активну участь в семінарських заняттях за темою практичного модуля №2 студент має можливість отримати до 5 балів. Таким чином, загальна оцінка виконання змістовного практичного модуля №4 складає 15 балів.

Інтегральна оцінка засвоєння студентом знань та вмінь з навчальної дисципліни складається з оцінок, одержаних по різних модулях. При цьому в інтегральну (підсумкову) оцінку входять оцінки по кожному виду занять і по кожному модулю із своєю вагою, яка відображає: значущість даного модуля з точки зору засвоєння студентами базових знань і умінь; ритмічність роботи студента, тобто виконання студентом контрольних заходів по даному модулю в термін, який встановлено навчальним планом дисципліни.

При підсумковій атестації використовується шкала відповідності оцінок 4-и бальній системі (табл.). Оцінки виставляються у поточних та інтегральних відомостях.

Таблиця

Шкала відповідності інтегральних оцінок в сумарній атестації по дисципліні у вигляді екзамену по 4-бальній системі оцінювання

Інтегральна сума балів по дисципліні	Оцінка
< 60% від максимальної суми балів	незадовільно
60-74,9 % від максимальної суми балів	задовільно
75-89,9% від максимальної суми балів	добре
≥ 90% від максимальної суми балів	відмінно

По дисципліні “ Екологічні аспекти рекреаційно – туристичної діяльності ” передбачено проведення навчальних занять у вигляді лекцій та практичних (семінарських) занять.

Увесь програмний курс лекцій і практичних (семінарських) занять розбито на окремі логічно пов’язані модулі: теоретичний курс на 4 модуля, практичний курс – на 4 модуля. Модулі з теоретичної частини включають по декілька тем, які пов’язані між собою. Модулі з практичної частини (семінари) сформовані як окремі теми занять.

Інтегральна оцінка засвоєння студентами знань та вмінь по дисципліні “ Екологічні аспекти рекреаційно – туристичної діяльності ” складається з оцінок, отриманих студентами по окремих модулях.

В цілому на дисципліну відведено 120 балів: 60 балів на теоретичну частину курсу і 60 балів на практичну частину (семінари і письмові домашні контрольні роботи).

По кожному модулю проводиться контрольна робота. По лекційній частині дисципліни виконується 4 контрольні роботи. По практичній частині дисципліни виконується 4 письмові домашні роботи.

Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за модульною системою суму балів не менше 50 % від максимально можливої за практичну та теоретичну частини дисципліни.